

Uzakları bilmek için:

DERGİ 1071

E-DERGİ

(Dünya Tarihi, Eğitim, Kitap)

4.Sayı

31 Mayıs 2021

*EMİNE İŞINSU, Türk için elinden geleni yaptı ve göçtü.
Töre'yi, Sancı'yı ve diğer eserlerini unutma!*

EMİNE İŞINSU OKU!

ÇEVİRİ2: Türk Düşmanı, Tarih Profesörü, Gladstone'nin Danışmanı, İngiliz EDWARD AUGUSTUS FREEMAN'IN, AVRUPA TARİHİ isimli Kitabı

DOĞU'DAN EĞİTİM HABERLERİ:
Öğretmenler, Kızlar İçin Ücretsiz Okul Rüyasını Gerçekleştiriyor?" Çeviri"

SELÇUKLU TARİHİ2:
Neden Selçuklu İsmi ve Selçuklular Kimdir?

DENİZCİ CUMHURİYETLER3:
Ceneviz

TÜRK MİTOLOJİSİ 1:

AVRUPA: İngiltere'de Çok Satan 5 Eğitim Kitabı (2020)

TÜRK ŞEHİR TARİHİ1:

TÜRK TARİHÇİLER3:
Enverî

KÜNYE

Memleket Penceresi Bölümü Editörü:
İrem Ceren Çakır

Çeviri Editörü:
Tuğba Aydoğan

Video Editörü:
Suna Tuba Türkddoğan

Grafik ve Tasarım:
Aleyna Çınarpınar

Son Okuma:
Gamze Köse

Son Okuma:
Umut Barış Ustabulut

Tarih Editörü:
Ayşe Ayçiçek

İdari İşler:
Cansel Atalay

Danışman:
Cem Arslan

Koordinasyon: **İletişim, çeşitli destek ve abonelik için:**
Furkan Bayrak **dergi1071@gmail.com**
0555 019 39 16

İÇİNDEKİLER

1-ÇEVİRİ 2: Türk Düşmanı, Tarih Profesörü, Gladstone'nin Danışmanı, İngiliz EDWARD AUGUSTUS FREEMAN'IN, AVRUPA TARİHİ İsimli Kitabı.....	1
2-DOĞU'DAN EĞİTİM HABERLERİ: Öğretmenler, Kızlar İçin Ücretsiz Okul Rüyasını Gerçekleştiriyor "Çeviri".....	3
3-SELÇUKLU TARİHİ 2: Neden Selçuklu İsmi ve Selçuklular Kimdir?.....	5
4-DENİZCİ CUMHURİYETLER 3: Ceneviz.....	9
5-TÜRK MİTOLOJİSİ 1: Mitoloji Nedir? Mitolojinin Gelişimi.....	11
6-TÜRK ŞEHİR TARİHİ 1: Şehir Tarihçiliğine Giriş.....	13
7-TÜRK TARİHÇİLER 3: Enverî.....	15
8-AVRUPA: İngiltere'de Çok Satan 5 Eğitim Kitabı (2020).....	16

HISTORY OF EUROPE

/Edward A. Freeman

Çeviri 2

Page 6-7-8

Çeviren: Özlem ÖZANLI

3. Semitik Milletler

Bizi ilgilendiren diğer ana grup, esas olarak Asya'nın Aryan grubunun doğu ve batı bölümleri arasında kalan bölgelerine yerleşmiş olan Semitik milletlerdir. Bunlar Yahudiler, Fenikeliler, Suriyeliler ve Araplardır. Bütün bu ulusların dilleri neredeyse birbirine çok yakındır. Bu Semitik uluslar, dünyanın Aryanlardan çok daha küçük bir bölümünü doldurmuşlardır; ama tarihteki yerleri de çok büyüktür. İnsanlara tek bir Tanrı'ya, Yahudi, Hıristiyan ve Muhammed'e ibadet etmeyi öğreten üç dinin hepsi aralarında ortaya çıkmıştır. Fenikeliler ve Araplar da farklı zamanlarda fetihler yapmışlardır ve Afrika'nın ve hatta Avrupa'nın büyük bir bölümünde koloniler kurmuşlardır.

4. Avrupa'nın Aryan Olmayan Milletleri

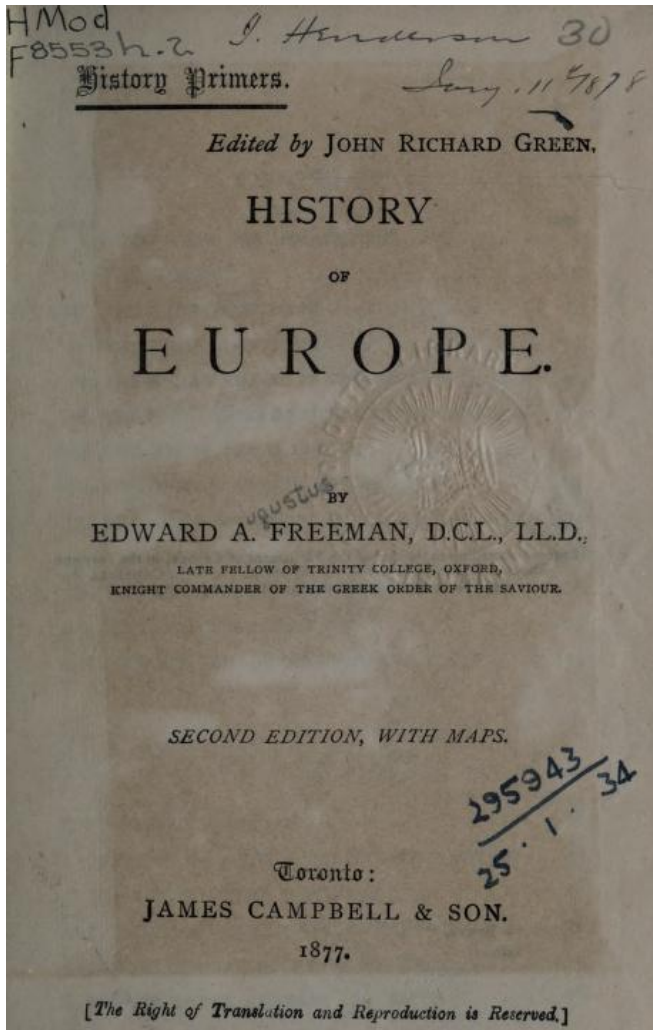
Aryanlar Avrupa'ya ilk geldiklerinde, ne Aryan ne de Semitic olmayan ve adım adım ilerledikçe yok ettikleri veya köşelere doğru sürdükleri insanlar buldular. Avrupa'nın bazı birkaç yerinde hâlâ bu eski Aryan olmayan ırkların bazı kalıntıları vardır. İspanya sınırındaki dağlık topraklarda ve Galya halkı, Aryanlar gelmeden önce hâlâ konuşulan dillerden biri olan Bask dilini konuşurlar. Bu Basklar, bir zamanlar tüm İspanya'yı ve Batı Avrupa'nın çoğunu doldurmuştu; fakat şimdi

bunlar bir köşeye sürülüyorlar. Ve kuzeydeki başka bir köşede, Aryan olmayan başka bir halkın kalıntıları olan Fins ve Laps, Aryan olmayan bir dil konuşuyor. Ve Doğu Avrupa'nın bazı bölgelerinde, Aryan olmayan uluslar, Aryan uluslarının fatihleri olarak geldiler. Bunlar, her ikisi de tarihinin iyi bilindiği zamanlarda Avrupa'ya girmiş olan Macarlar ve Türklerdir. Ancak Macarlar, Aryan olmayan dillerini korumuş olsalar da, Avrupa'nın dinini ve tavırlarını (ya da geleneklerini, yaşantılarını) benimsemişlerdir. Türkler bunu yapmadı. Aryanlar gelmeden önce Avrupa'da yaşamış olan ulusların bu küçük kalıntıları ve daha sonraki zamanlarda Avrupa'ya gelen bu Aryan olmayan iki ulus, Avrupa'nın tüm ülkeleri ve dünyanın diğer bölgelerindeki tüm Avrupalı yerleşim yerleri hariç, Orijinal Aryan stokundan türeyen dilleri konuşur.

5. Avrupa'nın Coğrafyası

Aryanların batı kolunun içine girdiği Avrupa kıtası, ortada hiçbir kesinti olmadan Asya'ya katılan sağlam bir kara kütesinden, kuzey ve güneydeki iki adadan, yarımadalardan ve iç deniz sisteminden oluşur. Avrupa'nın güney kısmının bütünü, Avrupa, Asya ve Afrika'nın üç kıtası arasında uzanan ve büyük bir iç deniz olan Akdeniz ile yıkanır. Bu güney kesimler, esas olarak üç büyük yarımadadan oluşur; bunlar, Orta Avrupa'nın büyük kütesinden dağlarla Pireneler, Alpler ve diğerleri tarafından ayrılan Yunanistan, İtalya ve İspanya yarımadalarıdır. Akdeniz'de; Sardunya, Sicilya, Girit ve Kıbrıs gibi birkaç büyük ada ve özellikle Yunanistan ile Asya arasında yer alan denizde, Ege Denizi veya Takımadalar olarak adlandırılan birçok küçük ada

vardır. Avrupa'nın tüm bu ucu, adalar ve yarımadalardan oluşur ve aralarında körfezler ve deniz boğazları da vardır. Kuzeyde ise tekrardan, daha küçük ölçekte aynı türden bir şeyler elde ediyoruz. Baltık Denizi ve körfezleri Akdeniz'e karşılık verir ve İskandinavya yarımada ve adaları da, yani Danimarka, Norveç ve İsveç, güneydeki adalara ve yarımadalara hafif bir benzerlik gösterir. Ve Avrupa'nın kuzey-batısında yer alan büyük bir ada grubu, kendi adamız olan Britanya, İrlanda'nın diğer büyük adaları ve çok sayıda küçük adalar da bulunur. Ve bir başka büyük ada olan İzlanda, çok çok uzağında kuzeybatıda, dünyanın geri kalanından ayrılmış durumdadır.

ÖĞRETMENLER, KIZLAR İÇİN ÜCRETSİZ OKUL RÜYASINI GERÇEKLEŞTİRİYOR

Yayınlanma Tarihi: 10.05.2021

Çeviren: Tuğba AYDOĞAN

Hatırlatma: Doğu ve Batı ülkelerinden eğitim haberlerini sıra sıra sistemli bir şekilde çevirerek okuyucularımıza sunuyoruz. Bu doğrultuda önceki sayıda Batı'da bir ülke olan İngiltere'nin eğitimle ilgili bir haberi çevrilmişti, bu sayı da ise sıra Doğu'dadır.

Çin Komünist Partisi bu yıl kuruluşunun 100. yıldönümünü kutlarken China Daily, parti üyesi olmak istemelerinin nedenini ve bunun iş ve yaşamları üzerindeki etkisini öğrenmek için CPC (Çin Komünist Parti) üyeleriyle görüşüyor.

Zhang Guimei, yirmi yıl önce Yunnan eyaleti, Huaping ilçesinde bir yolun kenarında, elinde orak ve yanında kırık saman sepetle oturan genç bir kızla karşılaştı.

Yerel bir lise öğretmeni olan Zhang, kıza sorunun ne olduğunu sordu.

Kız, Zhang'a okula gitmek istediğini ama ailesinin bunu karşılayamayacak kadar fakir olduğunu söyledi. Ailesi, kızını nişanlamış ve nişanlısının ailesinden 30.000 Yuan (4.665 \$) nişan parası almıştı.

Zhang, kızlarının okula devam etmesine izin vermeleri için ebeveynlerini ikna etmek amacıyla 14 yaşındaki kızın evine gitti.

Zhang kızın ailesine, "Lütfen kızınızı bana bırakın. Onun okul parası ve harçlığıyla ben ilgileneceğim." dedi.

Ancak, aile Zhang'ı açıkça reddetti.

Yardım edemeyen Zhangora'dan ayrıldı.

Genç kızı unutamayan Zhang, yerli kızlara nasıl yardım edeceğini bulmaya çalışırken adeta kendini harap etti.

Okuldaki kız sayısının 10. sınıftan 12. sınıfa kadar azaldığı sonucuna vardığını belirtti.

Kızlar genellikle okulu bırakmak zorunda kalıyordu. Çünkü ebeveynleri, kızları yerine oğulları için para biriktiriyordu ya da kızların, ebeveynleri çeyiz aldıktan sonra evliliğe hazırlanmaları gerekiyordu.

Zhang: "Eğer bir kadını eğitirseniz, bir ulusu eğitirsiniz. Eğitimli bir kadın sorumlu olacak ve çocuklarının okulu bırakmasına izin vermeyecektir."

Zhang, öğrencilerin hiçbir şey ödemek zorunda kalmayacağı bir kız lisesi inşa etme fikrini ortaya attı. Bağış toplama kampanyaları başlattı ancak başarılı olamadı.

Zhang, 2007'de Çin Komünist Partisi 17. Ulusal Kongresi'nin temsilcisi seçildi ve Pekin'deki genel kurula katıldı. Hakkındaki bir haber, okulu inşa etme hırısının Huaping ilçe yetkililerinin ve diğer destekçilerin dikkatini çekmesine yardımcı oldu.

2008 yılında, Çin'in ilk ücretsiz lisesi olan Huaping Kız Lisesi açıldı ve Zhang'ın başkanı olduğu okul 100 öğrenci aldı. Kızların çoğu dağlık bölgedendi ve liseye giriş sınavlarında başarısız olmuşlardı. Birçoğu fiziksel engelleri olan, yetim ya da tek ebeveynli çocuklardı.

Zhang, kızların eğitim almak istedikleri sürece, lisenin onlara kucak açacağını belirtti.

Ancak, başlangıçta işler pek yolunda gitmedi. Açılışın üzerinden yarım yıldan az bir süre geçtikten sonra, öğretim kadrosunda bir göç yaşandı ve okul tarafından işe alınan on yedi öğretmenden dokuzu işten ayrıldı.

Zhang, kalan altı öğretmenin Çin Komünist Partisi üyesi olduğunu ve dağlık bölgedeki kızların üniversiteye gitme hayallerinin peşinden koşmalarına yardım etmeye kararlı olduklarını öğrenmekten mutlu olduğunu belirtti.

"Umarım kızlar güçlenir ve yardıma muhtaç olanlara yardım edebilirler." dedi.

2016 yılında Huaping Kız Lisesi; kantin, yatakhane ve atletizm sahası gibi yeni tesislerle geliştirildi.

İlk 100 öğrenciden 96'sı üniversiteye giriş sınavlarına girerek üniversitelerden teklif aldı.

Şimdiye kadar, okuldaki öğrencilerin 1.804'ü Çin'deki yüksek öğrenim kurumlarına kaydoldu.

Zhang, 1957'de Kuzeydoğu Çin'in Heilongjiang eyaletinde altı çocuğun en küçüğü olarak bir işçi ailesinde doğdu.17 yaşında, Yunnan'da çalışmaya gönderilen kız kardeşinin peşinden gitti. Lijiang Öğretmen Okulu'ndan mezun olduktan sonra Zhang, kocasıyla birlikte her ikisinin de öğretmenlik yapacağı Yunnan-Dali'ye taşındı.

1996 yılında kocasının ölümünün ardından Zhang, gün boyunca bir okulda öğretmenlik yapacağı ve boş zamanlarında bir çocuk eviyle ilgileceği Huaping'e taşındı.

2014 yılında Huaping Kız Lisesi'nden mezun olan ShanQiyang, okulu "Zhang'ın onların kalbinde önemli bir yere sahip olduğu büyük bir aile" olarak nitelendirdi. Şimdi ShanQiyang da bir anaokulu öğretmeni.

Zhang, son otuz yılda okula 1 milyon Yuan'dan fazla bağışta bulundu. Kendisi için çok az birikime sahip olduğu için kızlarla birlikte okulun yurdunda yaşadı.

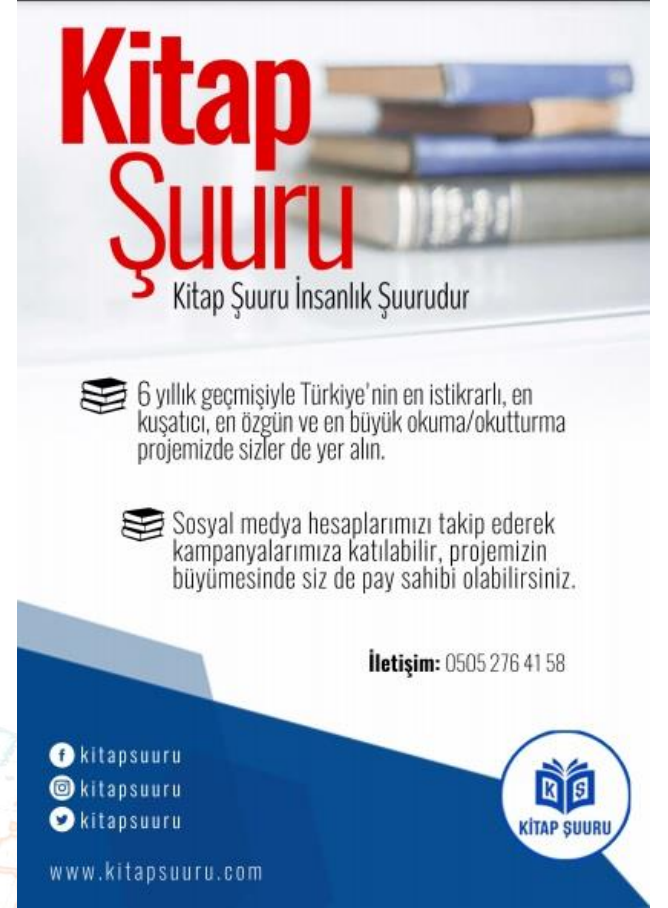
Zhang'ın izinden giden Huaping Kız Lisesi mezunlarının çoğu, uzak bölgelerde çalışmayı tercih etti.

Okuldan mezun olan ve Yunnan Öğretmen Üniversitesi'ne kayıtlı olan Zhou Yunli, öğretmen Zhang'e minnettar olduğunu ifade etti. Kendisi şimdi Huaping Kız Lisesi'nde ders veriyor.

Zhang, Eylül ayında Eğitim Bakanlığı tarafından takdir edilen rol modeller arasında yer aldı.

Kaynakça:

<https://www.chinadaily.com.cn/a/202105/10/WS60988e7aa31024ad0babcdfb.html>

Kitap Şuuru
Kitap Şuuru İnsanlık Şuurudur

6 yıllık geçmişiyle Türkiye'nin en istikrarlı, en kuşatıcı, en özgün ve en büyük okuma/okuturma projemizde sizler de yer alın.

Sosyal medya hesaplarımızı takip ederek kampanyalarımıza katılabilir, projemizin büyümesinde siz de pay sahibi olabilirsiniz.

İletişim: 0505 276 41 58

www.kitapsuuru.com

Kitap Şuuru logo: KİTAP ŞUURU

SELÇUKLU TARİHİ 2:

Neden Selçuklu İsmi ve Selçuklular Kimdir?

Ayşegül ÖZTÜRK ÇİLİNGİR

Selçuklu ailesinin ilk zamanlarına dair kaynaklar sayıca azdır. Bununla birlikte mevcut kaynakların çoğu çok daha sonradan yazılmıştır. Hal böyle olunca mevcut bilgilerin güvenilirliği sorgulanmaktadır. Ancak yine de Selçukluların ilk temsilcisine dair genel olarak kabul görmüş bazı bilgiler mevcuttur. Yazımıza önce bu konuya açıklık getirerek başlayalım.

Oğuzların iki kol ve yirmi dört boyu arasından, Üçok kolunun Kınık boyuna mensup olan Selçuklu ailesinin kökeni araştırılırken, karşımıza Dukak isminde bir şahıs çıkar. Kaynaklarda yer alan bilgilere göre Dukak/Tukak, Selçuklu ailesinin soy ağacında bilinen ilk kişidir. Dukak, sahip olduğu kuvvetten dolayı, kaynaklarda “demir yay” anlamına gelen “temüryalığ” ifadesiyle nitelenmiştir. Dukak, Hazar Denizi ve Aral Gölü arasında kurulmuş olan Oğuz Yabgu Devleti’nde ordu komutanı olarak görev yapmıştır. Emrinde bir ordu bulunan Dukak, cesur ve devlet işlerinde hünerli birisi olarak tanınmıştır. Dukak’ın oğlu Selçuk ise babasının ölümünden sonra onun görevini üstlenmiştir. Görevde kaldığı süre boyunca devlet içinde oldukça güçlenen Selçuk, Oğuz Yabgu’sunun ve ailesinin dikkatini çekmiş ve bir tehdit olarak algılanmıştır. Bunun üzerine Selçuk’u ortadan kaldırmaya karar vermişlerdir. Bundan haberi olan Selçuk, başka bir yere kaçmak zorunda kalmıştır. Bu mecburiyet neticesinde Oğuz Yabgu Devleti’nin başkenti Yenikent’ten ayrılmıştır. Vardığı yer ise yine Oğuzların sınırlarında kalan, günümüze ulaşamayan Cend şehri olmuştur. Selçuk Bey ve beraberindekiler burada Müslüman olmuşlardır.

İşte bu yer değişikliği, tarihte büyük işlere imza atacak olan bir devletin ilk adımlarını da oluşturmuştu.

Selçuk Bey ve beraberindekiler, kendileri için güvenli bir yurt aramak amacıyla 930’lu yıllarda Cend’e geldiği zaman burada Gayri Müslim Türklere karşı savaşlar düzenlemişlerdir. Selçuk Bey, zamanla daha da güçlenmiş ve idaresindeki asker sayısı artmıştır. Böylece büyük bir şöhrete kavuşan Selçuk Bey, adını kendisinden sonra gelecek oğulları ve torunları aracılığıyla yaşatmıştır.

Mikail, Arslan, Musa ve Yusuf Beyler, Selçuk Bey’in oğullarıdır. Bunlardan Mikail Bey Gayri Müslim Türklere karşı düzenlenen bir savaşta ölmüştür. Onun oğulları olan Tuğrul ve Çağrı Beyler ise dedeleri Selçuk Bey’in himayesinde yetiştirilmişlerdir. İşte bu iki kardeş Selçukluların devletleşme sürecini gerçekleştirecek iki önemli tarihî şahsiyet olma şerefine erişmişlerdir. Bundan da anlaşılacağı üzere Selçuklu Devleti’ne ismini veren, Tuğrul ve Çağrı Beylerin dedesi Selçuk Bey’dir. Selçuk adının anlamı tam olarak bilinmese de kişi adının devlete verildiği açıktır. Selçuklu Devleti örneğinde de görüldüğü gibi aile içinde lider konumda olan kişinin adı devlete verilmiştir ki Selçuklular bu durumun görüldüğü tek Türk devleti değildir.

Selçukluların kim olduğu sorusuna cevap vermek istediğimizde, onların tarihte nasıl bir iz bıraktıklarını açıklamak, en doğru yöntem olsa gerek. Şimdi kronolojik olarak Selçuklu tarihini anlatmak yerine, onların tarihe imzalarını attıkları belli başlı önemli olayları aktaracağız.

10.-11.yüzyıllarda Mâverâünnehir Bölgesi’nde Sâ mânîler, Karahanlılar ve Gaznenliler arasında sıkışıp kalan ve bu devletlerle mücadele halinde olan Selçuklular, kendileri için yeni ve güvenli bir yurt arayışı içine girmişlerdi. Aynı zamanda İslâmiyeti de kabul etmiş olan Selçuklular, gaza ve cihad anlayışı doğrultusunda geniş sınırlara hükmetmeyi hedeflemişlerdi. Onların bu

hedeflerini gerçekleştirdikleri ilk olay, 1040 yılında Gazneliler ile yaptıkları Dandanakan Savaşı'dır. Bu savaşın sonucunda, Tuğrul Bey önderliğinde Selçuklular Horasan'da bir devlet kurmuşlardı. Böylece artık siyasî ve askerî olarak güçlerini kanıtlamış ve bağımsızlıklarını elde etmişlerdi.

Selçukluların böylesine güçlenmelerinin başka bir sonucu daha vardır ki, bu İslâm dünyasını ve Hilâfet makamını ilgilendirmektedir. O zamanlar Sünnî Abbasîler'de olan Halifelik, Şîi Fatımîler tarafından tehdit edilmekteydi. Selçuklular ise 1055 yılında Hilâfet makamını içinde bulunduğu bu tehditten kurtarmışlardı. Halifelik her ne kadar Abbasîler'de kalmış olsa da Abbasî Halifesi tarafından övgüyle bahsedilen Selçuklular, artık Halifeliğin siyasî koruyucusu olarak bilinmişlerdir.

Tuğrul Bey tarafından Horasan'da Büyük Selçuklu Devleti kurulmuştu. Ancak bununla birlikte Selçuklular Orta Doğu coğrafyasında da devletler kurmuşlardır. Bu bölgede kurulan üç devlet, kuruldukları yerin ismiyle anılmışlardır. Bunlar Irak Selçuklu Devleti, Suriye-Filistin Selçuklu Devleti ve Kirman Selçuklu Devleti'dir. Bu devletlerin ömrü uzun olmamıştır. Bununla birlikte Selçuklu egemenliğinin buralara kadar yayılmasını sağlamışlardır. Dolayısıyla Selçuklu kültür ve medeniyetinin izlerini bu bölgelere taşıyarak, Türklüğün geniş sahalara yayılmasına aracı olmuşlardır.

Büyük Selçuklu Devleti henüz kurulmadan önce, ilki 1016 yılında olmak üzere, Tuğrul Bey'in izni ile Çağrı Bey batı yönünde keşif seferlerine çıkmıştı. Bu seferin amacı Selçukluların kendileri için uygun bir yurt bulma çabaları olmuştur. Aradıkları yurdun özellikleri ise bağımsızlıklarını koruyabilecekleri ve geçim kaynakları olan hayvancılığa elverişli otlaklara sahip olan bir yerdi. Bu amaçla batıya doğru ilerleyen Çağrı Bey ve beraberindekiler Kafkaslara kadar ilerlemiş,

Doğu Anadolu Bölgesi'ne gelinmiş, buradan daha da ileriye gidilerek Karadeniz Bölgesi sınırlarına kadar gelinmiştir. Sonuçta gördükleri manzara ise bu bölgelerin büyük bir ordu tarafından savunulmadığı, Bizans'ın askerî gücünün buralarda zayıf olduğu ve fazla sayıda insan yaşamadığı için geniş otlakların bulunduğu dolayısıyla tam da Selçukluların istedikleri yurdun özelliklerini taşıdığını görmüşlerdir.

Selçukluların Anadolu'ya attıkları bu ilk adım, Alparslan döneminde gerçekleşen 1071 Malazgirt Zaferi ile kalıcı hale gelmiştir. Malazgirt Savaşı'nda Bizans ağır bir mağlubiyete uğrayınca, Doğu Anadolu'dan ayrılıp Batı Anadolu'ya doğru geri çekilmeye başlamıştır. Bizans İmparatorluğu'nun sınırları daralırken, Büyük Selçuklu Devleti sınırlarını Anadolu'ya kadar genişletmiştir. Alparslan bununla kalmamış, komutanlarına Anadolu'nun fethi emrini vermiştir. Böylece Anadolu bir Türk yurduna dönüşmeye başlamıştır.

Büyük Selçuklu Devleti; Halifenin ve İslâm dünyasının çeşitli tehlikelerden korunmasını sağlamış ve Türk kimliğinin Orta Doğu'da, Kafkaslar'da ve Anadolu'da yerleşmesine zemin hazırlamıştı. Bunlardan başka Müslümanlara karşı oluşan Haçlı Seferleri'ne karşı mücadele vermiştir. Tüm bu başarılarına rağmen Alparslan'ın oğlu Melikşah dönemi Büyük Selçuklu Devleti'nin zirveye ulaştığı son dönem olmuştur. Melikşah'tan sonra her ne kadar bazı sultanlar döneminde devlet iyi durumda olsa bile yavaş yavaş yıkılışa doğru gitmeye başlamıştır. Nihayetinde devlet 1157 yılında yıkılmıştır. Büyük Selçuklu Devleti'nde bu gelişmeler yaşanırken, Selçukluların Anadolu'daki kolu olan Türkiye Selçuklu Devleti, günümüz Türkiye'sinin temellerini atıldığı tarihî olaylara sahne olmuştur.

Malazgirt Zaferi'nden sonraki süreçte yaşanan önemli gelişmelerden bir tanesi de Süleymanşah tarafından 1078 yılında İznik merkezli Türkiye Selçuklu Devleti'nin kurulması olmuştur. Aslında Selçuklulardan önce de Anadolu'da Türk varlığı

söz konusudur. Ancak Selçukluların farkı, öncekilerin aksine Türkiye Selçukluları ile Anadolu'da devlet kurup, Türk varlığını kalıcı hale getirmeleridir. Şimdi ise Türkiye Selçuklu Devleti'nin neler yaptığından kısaca bahsedecek olursak şunları sıralayabiliriz:

Türkiye Selçuklu Devleti, sınırlarının Bizans İmparatorluğu'na yakın olmasından dolayı, öncelikle onlar ile mücadele etmek zorunda kalmıştır. Verilen uzun mücadeleler sonucunda, Anadolu'nun bir Türk yurdu olduğuna dair nokta niteliğinde olan öyle bir galibiyet elde etmişlerdir ki, bu 1176 Miryakefalon Savaşı'nda elde ettikleri galibiyettir. Bundan sonra ne Bizans İmparatorluğu ne de başka unsurlar Anadolu'yu ele geçirememişlerdir.

Bundan başka Türkiye Selçukluları, Malazgirt Savaşı'nın ardından Anadolu'nun Türkleşmesi süreci esnasından kurulan beylikleri ortadan kaldırmıştır. Bunlardan en önemlisi İç Anadolu Bölgesi'nde geniş bir alana yayılmış olan Dânişmendli Beyliği idi. Onların hâkimiyetine son verilmesiyle Türkiye Selçuklu Devleti Anadolu'da siyasî birlik sağlamıştır.

Haçlılar tarafından düzenlenen seferler gerek İslâm dünyası için gerekse Anadolu'daki Türk varlığı için en büyük tehditlerden biri olmuştu. İlki 1090'lı yıllarda gerçekleşen Haçlı Seferi'yle Büyük Selçuklu Devleti mücadele etmek zorunda kalmıştı. Ancak başarısız olunmuştu. İşte burada Türkiye Selçuklu Devleti'nin desteği Haçlıların yenilmesini sağladı. Büyük Selçuklu Devleti'nin Haçlılar ile olan mücadelesi, Türkiye Selçuklu Devleti tarafından devam ettirilmiştir. 1101 yılında düzenlenen ikinci Haçlı Seferi'nde Türkiye Selçuklu Sultanı I. Kılıçarslan Haçlı ordusunu yenilgiye uğratmıştı. Bundan sonra Haçlılar, 1291 yılına kadar sürecek olan Haçlı Seferleri'nde bir daha başarı elde edememişlerdi.

Ülkede siyasî birliğin sağlanmasının ardından, Türkiye Selçuklu Devleti yükselişe geçmişti. Özellikle Alâeddin Keykubad dönemi, Türkiye

Selçuklu Devleti'nin en çok gelişme gösterdiği dönem olmuştur. Bu dönemde doğru askerî ve ticarî politikalar uygulanmıştır. Ayrıca Alâeddin Keykubad, takip ettiği siyaset sayesinde, Moğol tehdidini de önlemişti. Ancak onun ölümünden sonra ülke iyi yönetilememişti ve tecrübeli devlet adamları katledilmişti. Bu durum Anadolu'yu Moğol işgaline açık hale getirdi. Sonuçta 1243 yılında Türkiye Selçuklu Devleti ve Moğollar arasında yapılan Köseadağ Savaşı'nda Selçuklular yenildiler. Bundan sonra Türkiye Selçuklu Devleti 1308 yılında yıkılana kadar Moğol işgali altında kalmıştır.

Kendileri hakkında kısaca bilgi verdiğimiz Selçuklu ailesi ve bu ailenin üyelerinin kurdukları beş Selçuklu devleti, farklı coğrafyalara yayılmış, buralarda devlet kurmuş, Türk kimliğini yaşatmayı başarmış ve bunun yanında Orta Asya'dan getirdikleri siyasî, askerî ve toplumsal kültürü de Anadolu'da yaşatmış ve sonraki nesillere miras bırakmış bir ailedir. Nitekim Osmanlı Devlet teşkilâtının temellerinin Selçukluların bıraktığı mirasa dayandığı bilinmektedir. Türk tarihinin bütün dönemleri sadece Türkleri ilgilendirdiği için değil, diğer devletleri de etkilediği için dünya tarihi açısından oldukça önemlidir. Bu yazıda bahsettiğimiz Selçuklu devletleri de Türklerin varoluş mücadelesinde Orta Çağ dünyasını ilgilendiren ve dengeleri Türkler lehine değiştiren büyük işlerin başarılmasına öncülük etmişlerdir. Bugün üzerinde yaşadığımız coğrafya, bizlere Selçuklu ailesinin mirasıdır. Dolayısıyla bu ailenin daima hatırlanması dileğiyle diyerek bu kısa yazıyı sonlandırabilirim.

(Selçukluları merak edenler ve onlar hakkında daha detaylı bilgi sahibi olmak isteyenler, bir önceki sayıdaki yazımızda tavsiye ettiğimiz kitapları okuyabilirler. Keyifli okumalar dileriz.)

Kaynakça:

Göksu, Erkan, *Selçuklular-Muhteşem Çağın Mütevazı Çocukları*, Kronik Kitap, İstanbul, 2019.

Köymen, Mehmet Altay, *Selçuklu Devri Türk Tarihi*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 2017.

Peacock, A. C. S., *Selçuklu Devleti'nin Kuruluşu-Yeni Bir Yorum*, çev. Zeynep Rona, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 2016.

Turan, Osman, *Türk Cihân Hâkimiyeti Mefkûresi Tarihi-Türk Dünya Nizâmının Millî, İslâmî Veİnsânî Esasları*, Ötüken Neşriyat, İstanbul, 2006.

Usta, Aydın, *Doğunun ve Batının Hâkimleri Selçuklular (Gerçek Hikâyeler ve Anekdotlar)*, Yeditepe Yayınevi, İstanbul, 2020.

DENİZCİ CUMHURİYETLER

3:

Ceneviz

Cihat GÜNDOĞDU

Düzeltilme: Yazarımız Cihat Gündoğdu Beyin mesleki bilgisi önceki sayımızda yanlış yazılmıştır. Doğru olanı ise "Deniz Kaptanı"dır. Okuyucularımızdan özür dileriz.

Denizci Cumhuriyetler yazı dizimizin son konu başlığı olan Ceneviz Cumhuriyeti'yle siz değerli okuyucular ile beraberiz. Bahsini ettiğim 3 Denizci Cumhuriyeti kaleme almamın sebebi, tarihte deniz üzerinden ne denli büyük başarılarla imza atılabildiği, sosyoekonomik açıdan refah seviyesine nasıl ulaşılabilirdiği gerçeğini gözler önüne sermekti.

Günümüzde Emekli Amiral R. Cem Gürdeniz'in isim babası olduğu Mavi Vatan savunmasını özümseyebilmek adına bu yazıların faydası olmaktadır. 462.000 km²'lik bir alanı kapsayan Mavi Vatan, Türkiye Cumhuriyeti'nin gelecekte muhasır medeniyetler seviyesine çıkabilmesi adına çok önemli ve vazgeçilemez, başat bir etkidir.

Ceneviz adı İtalyanca Genovesi'den gelmektedir. Denizcilik yoluyla gelişen Cenevizliler, doğuda birçok imtiyazlar elde etmişler, deniz kuvvetlerinin güçlü olması sebebiyle de birçok devleti hâkimiyetleri altına almışlardır. Ceneviz ve Venedik, Akdeniz kıyıları boyunca stratejik limanların ekseriyetine sahip oldular. Böylelikle

deniz ticaretinin hâkimi oldular. Cenevizliler Akdeniz'de tarih boyunca en büyük rakibi olan Venedik'le devamlı harp etmiştir. Bizans imparatorlarına yaptıkları yardımlar karşılığı İstanbul'un Galata semtinden ve İzmir limanından faydalanma hususunda geniş imtiyazlar elde ettiler. Ayrıca Boğazlar üzerinde bazı haklar ve Karadeniz'de Trabzon, Kefe gibi daha birçok limanı kontrolleri altına aldılar. Dünya üzerinde ilk sigorta şirketleri Cenevizliler tarafından kurulmuştur.

Osmanlı Devleti sınırları içerisinde serbest ticaret hakkı elde edebilmek için kuruluşunun ilk yıllarından itibaren harekete geçen Cenevizliler, ilk imtiyaz hakkını 1387 tarihinde Sultan Birinci Murat'tan almıştır. Bu doğrultuda Cenevizliler Çin'den getirdikleri ipek kumaşları ve Hindistan'dan dünyaca ünlü baharatları İstanbul üzerinden deniz yolu ile Avrupa'ya taşımıştır.

14. yüzyılda Korsika Adası'nı topraklarına katmış, ilerleyen zamanlarda Akdeniz ve Karadeniz'de kurduğu pek çok koloni ile bu bölgelerdeki en kuvvetli Avrupa devletlerinden biri haline gelmiştir. 1396 tarihinde Fransa baskısıyla Osmanlıya karşı aleyhte tutumda bulunmuşlardır. Sonrasında tekrardan başlayan diplomatik ilişkiler sonucunda Sultan 1. Mehmet sayesinde Foça şap madenlerinin işletme hakkını almışlardır. Karşılığında yıllık 200 duka altını ödemeyi taahhüt etmişlerdir. Cenevizlilerin Doğu Akdeniz'de yer alan toprakları, Osmanlı Devleti'nin denizde güçlenmesiyle kontrolünden çıkmıştır.

Cenevizliler Latin asıllı oldukları için Katolik mezhebine mensuptur.

Galata'da ikamet eden Cenevizliler, Fatih Sultan Mehmet'e verdikleri tarafsızlık sözlerini tutmadıkları için serbest ticaret hakkı sınırlandırılmıştır. Aynı zamanda yıllık vergi ödemeleri kararı alınmıştır. Öncesinde sahip oldukları kilise kurma ve buna bağlı olarak gayrimenkul elde etme hakları ellerinden alınmıştır. Böylelikle Galata tümüyle Türklerin eline geçmiş oldu.

Cenevizliler İstanbul'da buldukları süreç içerisinde günümüze bile ulaşan eserler inşa etmiştir. Ceneviz imzasını günümüzde bile

İstanbul'da görmek mümkündür. Buna en güzel örnek Galata Kulesi olarak verilebilir. Cenevizliler Haliç kıyısında bulunan gemilerini kontrol edebilmek için Galata Kulesi'ni 1348 yılında inşa etmiştir. Günümüzde Galata Kulesi'nin olduğu yokuştan, Karaköy rıhtımına kadar inen alan geçmişte Ceneviz Mahallesi adını taşıyordu. Günümüz İstiklal Caddesi'nde bulunan Aziz Antuan Kilisesi, (St. Antuan) sonradan camiye çevrilen Arap Camii ve Anadolu Kavağı'nda İstanbul Boğazı'nın Karadeniz ile buluştuğu konumda bulunan Yoros Kalesi diğer eserleridir. Mevcut olmasa da Galata çevresi Cenevizliler tarafından surlar ile çevriliydi. Osmanlının son döneminde şehir düzenlemeleri esnasında bu surların ortadan kaldırıldığı bilinmektedir.

Kara Ölüm adı verilen veba sonucunda Cenova şehri nüfusunun yarısı yalnızca 1 yıl içerisinde hayatını kaybetmiştir. 17. yüzyıl başlarından itibaren Ceneviz Cumhuriyeti bölgesel politik gücünü yitirmeye başlamıştır. Taraf olunan Avusturya Veraset Savaşı sonucunda kaybeden tarafta olması da Cenevizlileri büyük bir çöküntü içerisine sokmuştur. Son Akdeniz kolonisi olan Tabarka'nın Tunus tarafından ele geçirilmesiyle Akdeniz varlığı Ceneviz Cumhuriyeti özelinde son bulmuştur. 14. yüzyıldan itibaren 300 yıllık süreçte hâkimiyeti altında olan Korsika, Ceneviz'den ayrılarak bağımsızlığını ilan etmiştir. Kısa bir süre sonrasında Fransa ya ilhak olmuştur. Tüm bu hatırı sayılır olumsuzluklara rağmen yarım asırlık bir süreç için Ceneviz Cumhuriyeti bağımsızlığını sürdürmüştür. Napolyon komutasında bulunan orduların Cenova'nın işgaline kadar bağımsızlıktan söz edilebilir. Sonrasında Napolyon tarafından kurulan Ligurya Cumhuriyeti bağılı olarak var olmuş, 1805 yılında Fransa topraklarına katılmışlardır.

Günümüzde Cenova şehri İtalya'nın en önemli ve yoğun limanı olan Cenova Limanı'nı içerisinde barındırır ve Ligurya İtalya'nın ekonomik açıdan en güçlü bölgelerinden biridir.

Kaynakça:

Eric R. Dursteler, İstanbul'daki Venedikliler Yeniçağ Başlarında Akdeniz'de Millet.

İsmail Hakkı Uzunçarşılı, Osmanlı Tarihi (3.cilt, 2.kısım).

Catherine Wendy Bracewell, 16. Yüzyılda Adriyatik'te Korsanlık ve Eşkıyalık.

TÜRK MİTOLOJİSİ 1:

Mitoloji Nedir? Mitolojinin Gelişimi

Serpil Sevim KARTAL

Mitoloji Nedir?

Mitolojinin tanımını yaparken kelime kökenine bakmak önemlidir. Mitoloji, Yunanca “Mythos”(mit) ve “Logos” (anlatma) kelimelerinin birleşmesiyle oluşmaktadır. Mit, rivayet yoluyla nesilden nesile aktarılan ve zamanla değişikliğe uğrayan söylencelerin anlatımında kullanılmaktadır. Mitolojiler genel olarak, eski dönemde yaşamış olan ulus ve toplulukların inanmak için yarattığı tanrılar, kahramanlar, kahramanlık hikâyeleri, periler, devler, görünmeyen varlıklar gibi dinsel ve ruhani konulardan oluşturmaktadır.

Tüm dünya mitolojileri arasında en bilindikleri Yunan Mitolojisi, Türk Mitolojisi, Mısır Mitolojisi, İran Mitolojisi, Çin Mitolojisi ve Hint Mitolojisi'dir. Bunların dışında diğer milletlerin hatta millet sayılmayan geri kalmış kavim ve topluluklarında da kendine ait mitolojileri vardır.

Mitolojinin Gelişimi

Mitolojinin gelişimi ve incelenmesine baktığımızda; 19. yüzyıla kadar Avrupalıların, yalnızca Antik mitoloji yani eski Yunan ve Romalıların tanrılarının rivayetleri hakkında bilgileri bulunmaktaydı. Helenizm devrinde mitoloji, mitolojik sayılmayan fikirleri ifade etmek için edebiyat usullerinin sistemi gibi algılanmıştır. Yunan filozofları mitleri, isimleri pek bilinmeyen yazarların oluşturduğu alegori(simgesel) gibi izah etmişlerdir. Doğal olarak ilk mitolojik teorileri de, milattan önceki dönemin filozofları oluşturmuşlardır. Yves Bonnefay, mitolojinin gelişimi ve tarihteki

manası hakkında şu şekilde bir değerlendirme yapmaktadır. Bonnefay “Mitoloji, dünyanın batı olarak adlandırılan kısmında, ilk dönemlerde mit olarak sınıflandırılmış hikâyeye öbeklerine verilen isim iken, 17. yüzyılın sonlarından itibaren, bu öykülerin anlamlarını, bu öykülerin hangi toplumsal örgütlenişlere kaynaklık etmiş olduğunu veya hangi toplumsal değişikliklerce üretilmiş olduğunu araştıran bir bilim dalı haline geldiğini” çalışmasında ifade etmiştir. Mircea Eliade ise çalışmasında; Mitoloji “başlangıçlar” zamanının tarihidir der ve “Mit zamanın başlangıcında cereyan etmiş olan ve beşeri davranışlar için bir model oluşturan gerçek bir tarih olduğunu” ifade eder.

Mitolojiyle İlgili Çalışmalar Ne Zaman Başladı?

Mitoloji alanında yapılan çalışmaların Avrupa dâhil olmak üzere genelde 17. yüzyılda başladığını belirtmek gerekir. Mitoloji alanında yapılan bu çalışmalar 18. yüzyılda Avrupa'da Rönesans ve reformun da olumlu etkisiyle hızlanmıştır. Ayrıca toplumsal alanda yaşanan hızlı değişimler ve gelişmelerde mitoloji alanında eserlerin ortaya çıkmasını olumlu yönde etkilemiş ve artırmıştır. Bu olumlu yönde devam eden gelişim 19. yüzyılda etkisini sürdürmüş ve bu iyileşmeler sonucunda Eski Yunan ve Roma mitolojileri bilim adamları tarafından incelenmeye başlanmıştır. 20. yüzyıla gelindiğinde ise Avrupalı bilim adamları dünya mitolojisi üzerinde incelemelerde bulunup önemli eserler ortaya koymuştur. Türkiye'de mitoloji çalışmaları ise Tanzimat ve Meşrutiyet hareketlerinden sonra başlayan yenileşme ve batılılaşma hareketleri sonucunda Yunan mitolojisi ile ilgili eserlerin tercümesiyle başlamıştır.

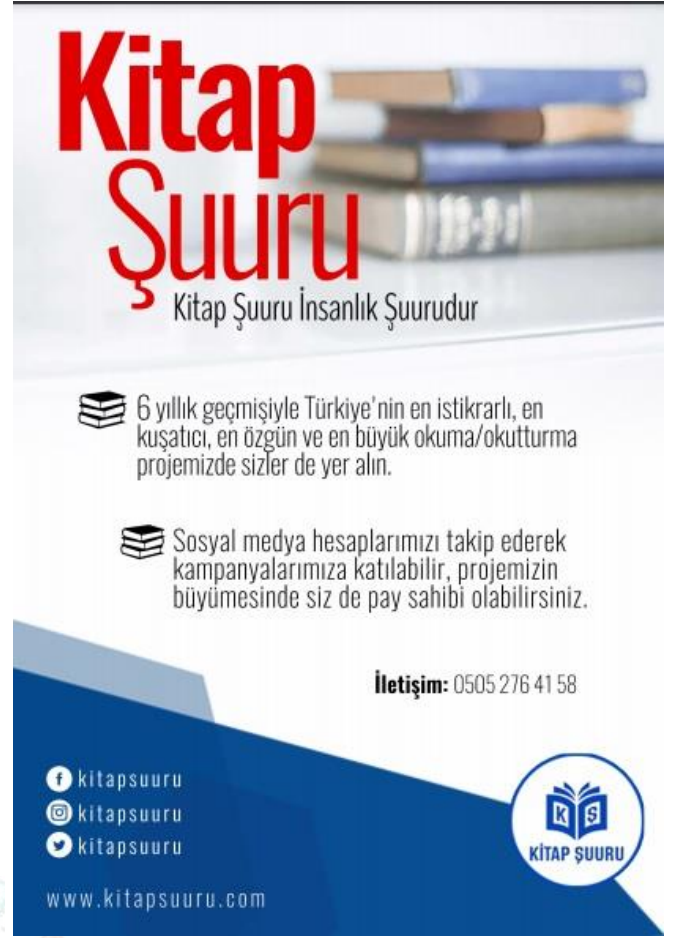
Daha öncesinde mitoloji ile ilgili yapılan çalışmaların olup olmadığı konusunda kesin bir bilgi bulunmamaktadır. Ancak mitolojik kavramlar ve figürlerin edebiyatımıza girdiği muhakkaktır.

İslam dünyası ise Antik Yunan felsefesine ilgi

ve alaka göstermiştir. Emeviler döneminden itibaren İslam dünyası eski Yunan'ın eserlerini tercüme yoluyla biliminden yararlanmış ancak mitolojilerindeki müşrik inancı benimsememiştir.

Türkiye'de batının mitolojik kaynaklarından ilk defa Katip Çelebi tarafından 1654-55 tarihlerinde Şeyh Mehmed İhlasi'ye tercüme ettirilen Tarih-i Frengi Tercümesi adlı çalışmada bahsedilmiştir. Dolayısıyla mitoloji konularına değinen ilk eser olduğunu söylemek mümkündür. 17. yüzyıl batılılaşma hareketleri sonucu Avrupa'da farklı dillerde yazılmış olan eserlerin Osmanlıcaya tercüme edilmeye başlandığı dönem olarak ifade etmekte sakınca yoktur. Bu dönemde Avrupa'yı tanıma amacıyla yapılan çalışmalar Yunan mitolojisine olan ilgi ve alakayı da arttırmıştır. 1832 yılında tercüme odaların kurulması sonucunda Yunan mitolojisi ile ilgili eserlerin çevrildiği de görülmüştür.

Cumhuriyet döneminde Mitoloji alanında yapılan önemli çalışmalara baktığımız da ise; cumhuriyet dönemiyle birlikte Yunan mitolojisine ilginin devam ettiği görülmektedir. Cumhuriyet döneminde verilen eserlere bakacak olursak; Güngör Dilmen Midas'ın Kulakları, Midas'ın Altınları, Midas'ın Kördüğümü adlı eserlerinden oluşan Midas üçlemesinde mitolojik konuları ele almıştır. Ne yazık ki Türk mitolojisi Yunan mitoloji kadar Türk araştırmacılar tarafından ilgi görmemiştir. Bunun nedeni ise 17. yüzyıldan itibaren başlayan batılılaşma hareketleridir. Türk kültürünün Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde batı kültürünün etkisi altında kalması mitoloji alanında yapılan araştırmalara da yansımıştır. Ancak Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulması ile birlikte Mustafa Kemal Atatürk tarafından başlatılan Türk Tarih ve Türk Dili çalışmalarının devamında Türk Milleti öz kültürü üzerine yapılan araştırmalara daha çok önem vermeye başlamıştır.

Kitap Şuuru
Kitap Şuuru İnsanlık Şuurudur

6 yıllık geçmişiyle Türkiye'nin en istikrarlı, en kuşatıcı, en özgün ve en büyük okuma/okutturma projemizde sizler de yer alın.

Sosyal medya hesaplarımızı takip ederek kampanyalarımıza katılabilir, projemizin büyümesinde siz de pay sahibi olabilirsiniz.

İletişim: 0505 276 41 58

www.kitapsuuru.com

Kitap Şuuru logo: KİTAP ŞUURU

TÜRK ŞEHİR TARİHİ 1:

Şehir Tarihçiliğine Giriş

Kazım KARTAL

Bütün toplumsal olgular gibi, şehir olgusunun da tarih boyunca birçok tarifi yapıla gelmiştir. Tarifler mi şehir anlayışına endekslidir ya da şehir anlayışı mı tariflere endeksli ve dolayısıyla etki içerisindedir orası pek bilinmez; fakat hangi algılama ya da değerlendirme biçimiyle olursa olsun şehir kelimesinin İslam ansiklopedisindeki anlamına bakacak olursak; “Farsça şehh kelimesi çalışma yaşındaki nüfusunun çoğunluğu ticaret, sanayi ve yönetim gibi işlerle uğraşan büyük yerleşim merkezlerini ifade eder. Türkçede XI. yüzyıldan itibaren halk dilinde şar biçiminde telaffuz edilen şehir karşılığında Soğdca kökenli kent ile (kant) “kale ve saray” gibi anlamlara da gelen balık kelimeleri kullanılmıştır Arapçada şehir karşılığındaki en yaygın isimler medîne, belde ve mısrdır. Kur’ân-ı Kerîm’de şehir için on yedi yerde medine (çoğulu medâin), on dokuz yerde beled, belde (çoğulu bilâd), yirmi bir yerde dâr (çoğulu diyâr), beş yerde mısır (çoğulu emsâr), elli altı yerde karye (çoğulu kurâ) geçmektedir. Mekke, muhtemelen yeryüzündeki yerleşim birimlerinin merkezi ve Müslümanların kıblesi olduğundan “Ümmü’l-kurâ” şeklinde nitelendirilir. Şehir kelimesi “dinî işlere bakan bir müftüsü ve kazâ hakkına sahip bir kadısı olan yer” olarak tarif edilmektedir. Başşehir dışındaki şehirlerde hükümeti temsil eden valinin yanı sıra kadı, sâhibü’ş-şurta, muhtesip (sâhibü’s-sûk) gibi görevliler bulunur.” Şehir kelimesi ve ne anlam ifade edildiğini açıkladıktan sonra şehir tarihçiliği ile ilgili bilgi verecek olursak:

Şehir tarihinin bir disiplin olarak ortaya çıkması çok yakın dönemlere denk düşmektedir. Şehir tarihi çalışmaları akademik düzeyde ilerlemesine baktığımızda Batı’da ortaya çıkmış ve zamanla ülkemizde de araştırma konusu edilmeye başlandığı görülmektedir. Şehir tarihinin müstakil bir araştırma alanı olup olmadığına ve tarih biliminin bir alt dalı olarak çalışması gerektiğine

dair tartışmalar günümüzde hâlâ devam etse de bu tartışmalar ekseriyetle, Batı’da şehir tarihinin müstakil bir bilim dalı olduğu yönünde sonuçlanmaktadır. Modernleşmeyle birlikte daha ön plana çıkan kentleşmenin de şehirlere olan ilgiyi artırmış olduğu ileri sürülebilir. Bu noktada ülkemizde de şehir tarihinin önemsenmesi ve şehirlerin araştırma konusu edilmesi önem arz etmektedir. Batı’da XIX. yüzyılda şehirle uğraşanları en çok ilgilendiren problemler, bu kadar fazla insanın kentlere neden geldiği ve bir arada yaşamayı nasıl başardıkları gibi sorular ile ilgilenmişlerdir. Dolayısıyla XIX. yüzyılda şehirle ilgili çalışmalar, şehrin iktisadî ve idarî gelişimi, şehri oluşturan nüfus ve gruplar, şehirliliğin kimliği, ulus-devlet ile şehirlerin ilişkisi gibi konulara yoğunlaştığı görülmektedir.

Günümüzde bir disiplin olarak artık kendisine bir yer ediniyor gibi gözükken şehir tarihinin dönüm noktası aslında 1950 yıllar olduğunu söylemek Sutchliffe göre, tarihçilerin 1960’larda en anlamlı araştırma birimi olarak şehri keşfettiklerini söyler. Şehir tarihi, tarih, coğrafya, sosyal tarih, mimari tarih, arkeoloji, sosyoloji, yerel tarih gibi alanlarla ilişkisini yeniden belirleme ve kendi tanımını yapma eğilimine girmiştir. Şehre sosyoiktisadî, politik ve fiziksel bakış açılarından bakma; ele alınacak soruların belirlenmesi ve bu anlamda daraltılması hem zaman hem de mekân olarak karşılaştırmalı ve daha geniş çerçevede içerisinde düşünebilme gibi tartışmalar bu dönemin belirleyici özellikleridir.

Batıda şehir tarihçileri genel itibarıyla tarih ile şehir tarihçiliğini birbirinden ayırmadıkları görülmektedir. Hays’e göre tarihçi kalarak bazen şehir tarihçiliği yapmak söz konusuysen, Blumin’e göre şehir tarihi kendisini tarihin genel tartışma ve ajandasından soyutlamamalıdır. Sosyal tarih ile şehir tarihi ilişkisi ise daha yoğun bir tartışmayı içermektedir. Aslında şehir tarihi araştırmalı için belki de önemli olan bir husus ise belki de belli bir kalıba veya çerçeveye sokulmamasıdır. Genel olarak bu dönemde şehir tarihleri; şehirleşmeyi veya bir şehrin evrimini ele alan çalışmalar, herhangi bir şehir hakkında yazılan biyografiler ve belirli bir konu veya

konular bağlamında yapılan çalışmalar gibi sınıflamalara tâbi tutulmaktadır.

Kısaca özetlersek; şehir tarihinin araştırma alanları çok geniştir. Bir şehrin sosyal, iktisadi, demografik, siyasi, jeopolitik, edebî, estetik vb. durumları şehir tarihinin inceleme alanına girmektedir. Bu da demek oluyor ki şehir tarihi, birçok disiplinle ortak çalışma alanında buluşabilmektedir. Böylece bir şehrin en ince ayrıntısına kadar incelenmesi mümkün olabilmektedir. Bir şehrin tarihinin incelenmesi, o şehirle alakalı günümüze tevarüs eden sorunların çözümünde en etkili yöntemlerden biri olacaktır.

Bizde bundan sonra “1071 dergi ekibinin” bize ayrılan köşesinde kent tarihi veya şehir tarihi ile ilgili yapmış olduğumuz çalışmalar hakkında bilgi verip Anadolu’nun birçok kent ile ilgili bilgiler vereceğiz

Kitap Şuuru

Kitap Şuuru İnsanlık Şuurudur

6 yıllık geçmişiyle Türkiye'nin en istikrarlı, en kuşatıcı, en özgün ve en büyük okuma/okutturma projemizde sizler de yer alın.

Sosyal medya hesaplarımızı takip ederek kampanyalarımıza katılabilir, projemizin büyümesinde siz de pay sahibi olabilirsiniz.

İletişim: 0505 276 41 58

www.kitapsuuru.com

Kitap Şuuru logo: KİTAP ŞUURU

TÜRK TARİHÇİLER 3:

Enverî

Ayşe AYÇİÇEK

15. yüzyılın ortalarında yaşamış şair ve tarihçidir. Hayatı hakkında detaylı bilgiler bulunmamaktadır. Enverî, takma adıdır. Gerçek adının ne olduğu ve nereli olduğu gibi hakkında bilinmeyen pek çok şey vardır. Bilinen biyografi ve tezkire eserlerinde Enverî hakkında bilgi mevcut değildir. Bilenenler ise *Düstûr-nâme* adlı eserinden elde edilmiştir. Yine buna rağmen hakkındaki bilgiler kısıtlıdır. Fatih Sultan Mehmet ve II. Bayezid devrinde yaşamıştır. İyi derecede Arapça ve Farsça bilmektedir. Zamanının ilimlerine bir dereceye kadar vakıf olmuştur. Bazı tarih kitaplarını okumuştur.

Enverî, padişahın ve vezirin maiyetinde seferlere iştirak etmiştir. Midilli Adası'nın fethinde hazır vaziyette bulunmuştur. Hatta daha sonra ilk ezanı okumuştur. Sonraki yıl ise Bosna seferine ve Yayça Muhasarası'na katılmıştır. Eflak seferine katılan Enverî zaferde şâhit olduğunu şu şekilde ifade etmektedir:

Subhdemlut gunlaru legker gelür
Doldu divan gövde cümle katlolur
Azmeder ol gördük anda çok kadid
Kazugile kim atiku kim cedit
Bozeya andan dahi azmeyledik
Anda kâfir çıktı bir rezmeyledik
Kâfirin onbeşidisancagi tamam
Otururken tahtta şahı enâm
Gaziler mecmusun vardı kırar
Başututgunhadsüz orduya irer
Eflağillarin otuz günde yıkar
Kılıcı odilehasm evin yakar
Yok esire taverehad düşümar
Kıldığ otuz gün bir ol ili şikâr

Enverî'nin eserleri nelerdir?

Osmanlı tarihçisi olan Enverî, önce padişah namına *Teferrüçnâme*'yi, sonra da veziriazam

Mahmut Paşa namına *Düstûr-nâme*'yi yazarak ona sunmuştur. *Teferrüçnâme* eserinin nerede olduğu bilinmiyor. *Düstûr-nâme* eseri ise Osmanlı tarih yazıcılığının ilk örneklerindedir. Eser, Ağustos 1465 yılında tamamlanmıştır. 22 kitaptan (bap) meydana gelen Osmanlı kroniğidir. Bu nedenle kaynak eser olarak değerlendirilir. *Düstûr-nâme*, mesnevi tarzında yazılmış mensur bir eserdir. *Düstûr-nâme*'nin aslından kopya edilmek üzere yazılmış Paris ve İzmir'de bulunan iki nüshası bulunmaktadır. Eserin İzmir nüshasında 3696 beyit, Paris nüshasında ise 2644 beyit bulunmaktadır. Eserin yarısından fazlasını Aydınogulları tarihi özellikle Umur Bey'in gaza ve fatihlerinden konular oluşturmaktadır. Bu da eserin yazılışının ana nedenidir.

Düstûr-nâme'de rüya motiflerinin yer alması veya Tanrıya yakarışların hemen karşılık bulması gibi destan türüne yönelik özelliklerin bulunması, gerçekliği konusunda bir takım tartışmaların yaşanmasına neden olmaktadır. Ancak son dönemlerde yapılan çalışmalar neticesinde diğer kaynaklarla mukayese edilmesiyle bu bilgilerin doğru ve önemli olduklarını göstermiştir. Bunun dışında, eserde kronolojik hataların yer aldığı ile ilgili de bir takım tartışmalar bulunmaktadır.

Düstûr-nâme'yi ilim dünyasına Mükrimin Halil Yinanç tanıtmıştır. Eser, bir mukaddime ve 3 ana bölümden meydana gelmektedir. 1. bölüm, peygamberler ve genel İslam tarihinin anlatıldığı 17 babledan oluşmaktadır. 2. bölüm, Aydınogullarından bahsedilen 18. babledan oluşmaktadır. 3. bölüm ise Âli Osman anlatılmış ve 19-22. kitaplardan meydana getirilmiştir.

Kaynakça:

Ademler, Betül, "Düsturnâme-i Enverî (Dil Özellikleri-Metin)", *Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi*, Sakarya 2007.

Celep, Murat, "Düsturnâme-i Enverî'nin Transkripti ve Türk Kültür Tarihi Bakımından Değerlendirilmesi (XVIII. Kitap-Aydınogulları)", *Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Ankara 2017.

DüsturnameiEnverî, neşreden Mükrimin Halil Bey (Yinanç), İstanbul: Evkaf Matbaası, 1929.

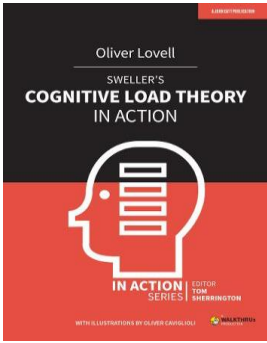
Özcan, Abdülkadir, "Düsturnâme-i Enverî", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C. 10, İstanbul 1994, ss. 49-50.

Öztürk, Necdet, *Düsturnâme-iEnverî*, İstanbul 2012.

AVRUPA: İngiltere’de Çok Satan 5 Eğitim Kitabı (2020).

Ayşe AYÇİÇEK

İngiltere’nin Longman, Macmillian, Bloomsbury Publishing, Folyes Bookstore, gibi önde gelen yayınevleri arasında yer alan Waterstones Booksellers Ltd. 1982 yılında şirketin adının aldığı Tim Waterstone tarafından kurulmuştur. Çoğunlukla Birleşik Krallık’ta ve yakın ülkelerinden 283 mağazası bulunan İngiliz yayınevidir. Son derece düşük fiyatlarla geniş ve ilgi çekici kitap yelpazesine sahiptir. Tanıtımı yapılan bu kitaplar Waterstones Booksellers Ltd.’nin 2020 yılında en çok satış yaptığı eğitim kitaplarından oluşmaktadır.

Kitabın Adı: Sweller’s Cognitive Load Theory in Action

Yazarın Adı: Oliver Lovell

Dili: İngilizce

Yayın Yılı: 2020

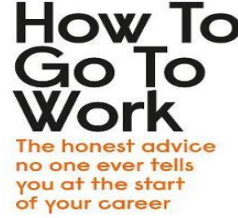
Yayıncı: St. John Catt

Educational Ltd.

Baskı Uzunluğu: 154 sayfa

Öğrencilerin bazı sınıf etkinliklerinden öğrenmelerini sağlayan, fakat diğerlerinin kafasını karıştıran şey nedir? Doğrudan zihinleri göremesek de, bilişsel teorilere sahibiz. İnsanların hafızasının sistemindeki tüm öğrenmeler bilişsel teoriler üzerine inşa edilmiştir. Kitap, öğretmenlerin öğrenci sonuçlarını en üst seviyeye çıkarmak için yapılacak olanları ele alır. Yazar, 30 yılı aşkın süredir yaptığı araştırma neticesinde bu pratik kitabında açık ve anlaşılır terimler ile

anlatmaktadır. Kitapta ayrıca, sanat, tarih, beden eğitimi, bilgisayar bilimi, biyoloji, matematik, müzik, kimya gibi alanların uygulanmasında çeşitli sınıflarda hazır stratejileri içermektedir.

Lucy Clayton & Steven Haines

Kitabın Adı: How To Go To Work

Yazar: Lucy Clayton- Steven Haines

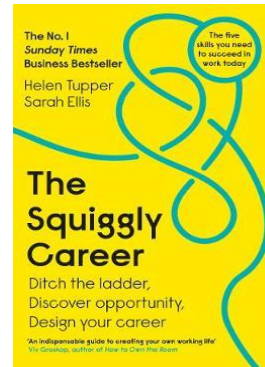
Dili: İngilizce

Yayın Yılı: 2020

Yayıncı: Penguin Books Ltd.

Baskı Uzunluğu: 226 sayfa

Günümüzün iş dünyasına başlamak için en iyi eğitici kitaplardan biridir. Kariyerinize başlamak ve başarılı olmak için ihtiyaç duyulan temel becerileri kazanmak zordur. İster ilk iş gününüz olsun, ister bir çırağı başlamak olsun veya ilerlik merdivenlerini tırmanmak olsun, işte hayatınızı kolaylaştıracak ve geliştirecek vazgeçilmez rehber olarak yanınıza yer alacaktır. İşe alınırken nelerin gerçekte önemli olduğunu en iyi yoldan öğrenmeyi sunuyor. Her sektörden CEO’ların, yaratıcıların, bilim adamlarının, profesyonellerin bilgeliğinden yararlanarak işe nasıl gideceğinizi anlatmaktadır. Hatalarınızla başa çıkmayı öğrettiği gibi, iş hayatınıza size gerekli olabilecek tüm tavsiyeleri alabileceğiniz pratik kılavuz niteliğindedir.

Kitabın Adı: The Squiggly Career: Ditch the Ladder Discover Opportunity, Design Your Career

Yazar: Helen Tupper-Sarah Ellis

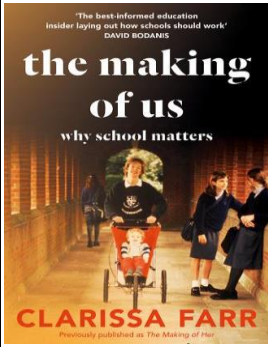
Dili: İngilizce

Yayın Yılı: 2020

Yayıncı: Penguin Books Ltd.

Baskı Uzunluğu: 295 sayfa

Kariyerinizde şimdi ve gelecekte başarılı olmak için ihtiyaç duyacağınız bir kitaptır. Mantıksal, denenmiş ve test edilmiş modellere dayalıdır. Dalgalı kariyerler stresli ve bunaltıcı olabilir, ancak bunlardan en iyi şekilde nasıl faydalanacağınızı ve nasıl fırsata çevirebileceğinizi öğreten özgürlük ve amaçlarla dolu yol gösterici kitaptır. Kariyeriniz süresi boyuca hangi konuda daha iyi olduğunuzu belirlemek, neyi temsil ettiğini anlamak, sizi motive eden şeylerin neler olduğunu bulmak ve gelecekte kendinizi nerede gördüğünüzü bulmak için size yol gösterecektir. Başarılı olan insanlardan ilham alan bu kitap, sizin büyümenizi sağlayacak, daha mutlu bir şekilde kariyerinizde başarılı olmanıza yardımcı olacaktır.

Kitabın Adı: The Making of Us: Why School Matters

Yazar: Clarissa Farr

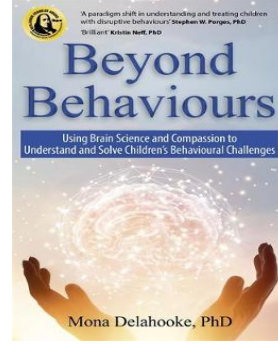
Dili: İngilizce

Yayın Yılı: 2020

Yayıncı: Harper Collins Publishers

Baskı Uzunluğu: 320 sayfa

Okulların nasıl çalışması gerektiğini ortaya koyan en iyi bilgilendirilmiş zamanın en iyi eğitim kitaplarından. Bütün öğrencilerin okulda karşılaşmış oldukları zorlukların neler olduğu, kızları yarının liderleri olarak nasıl teşvik edilmesi gerektiği, öğrencilerin başarılı olması için nelerin değişmesi gerektiği konusuna açıklayıcı bilgiler yer alır. İyi öğretmenlerin önemi ve bir okul topluluğunun çocukların hayatları üzerindeki etkisiyle alakalıdır. Farr, kitabı yazarken kendi deneyimlerinden de faydalanmıştır. Sıcak, esprili ve zarif bir tarzda kaleme alınmıştır. Okulların ve gençlerin geleceğini önemsiyorsanız yapılması gereken değişiklikler bu kitapta yer almaktadır.

Kitap Adı: Beyond Behaviours

Yazar Adı: Mona Delahooke

Dili: İngilizce

Yayın Yılı: 2020

Yayıncı: John Murray Press

Baskı Uzunluğu: 320 sayfa

Sorunlu, rahatsız edici, muhalif, meydan okuyan veya kızgın bir çocuk ile karşılaştığınızda ister ebeveyn olun ister öğretmen, onu anlamamanın ve ona destek vermenin yolu zor olabilir. Çocukların davranışlarını şekillendirmek için kullanılan geleneksel yöntemler hem çocuklar hem de yetişkinler için çoğu zaman pek etkili değildir. Aksi halde üzücü dahi olabilir. 30 yıllık deneyimine dayanarak Delahooke, bu sorunları çözmeden önce anlamamı gerektiğini vurguluyor. Bu kitap, davranış bozukluklarını çözenize ve bu davranışların nedenleri ile tetikleyici unsurların keşfedilmesinde yardımcı olacak olan nöro bilimsel bulguları içeriyor. Baskıyı ve stresi ortadan kaldırmak için olumlu deneyimler geliştirmeye yardımcı oluyor. Erişilebilir, pratik, samimi bir şekilde destekleyici araştırma ve klinik uzmanlıklarla dolu kitap, herkes için rehber olabilecek kalitededir.